

Доценко О.С.

Національна академія внутрішніх справ

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНО-ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ СУБ'ЄКТІВ ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ

У статті з огляду на виявлені тенденції розвитку криміногенних явищ і процесів розроблено напрями вдосконалення функціонально-організаційної структури суб'єктів протидії організований злочинності: перерозподіл завдань, функцій, компетенцій і повноважень між суб'єктами протидії організований злочинності; вдосконалення (оптимізація) інституційної побудови суб'єктів протидії організований злочинності; підвищення ролі координації і злагодженої взаємодії; у підрозділах досудового розслідування створити окремі структурні підрозділи (окремі слідчі) з розслідування злочинів, учинених організованими злочинними формуваннями.

Автором розкрито, що вдосконалення функціонально-організаційної структури суб'єктів протидії організований злочинності є одним із важливих завдань сьогодення в досліджуваному напрямі. Наявна нині функціонально-організаційна структура суб'єктів протидії організований злочинності не дає змоги забезпечити належний рівень протидії організований злочинності. Назріло питання щодо вироблення і запровадження більш досконалої функціонально-організаційної структури суб'єктів протидії організований злочинності. Серед можливих напрямів удосконалення функціонально-організаційної структури суб'єктів протидії організований злочинності виділено: 1) враховуючи, що протидія організований злочинності здійснюється багатьма суб'єктами і зосередити таку діяльність у межах одного суб'єкта неможливо, доцільно здійснити перерозподіл основних та другорядних завдань, функцій, компетенцій і повноважень між суб'єктами протидії організований злочинності; 2) потребує вдосконалення (оптимізації) інституційна побудова суб'єктів протидії організований злочинності; 3) підвищення ролі координаційної діяльності і взаємодії; 4) у структурі суб'єктів протидії організований злочинності або підрозділах досудового розслідування доцільно створити окремі структурні підрозділи (окремі слідчі) з розслідування злочинів, учинених організованими злочинними формуваннями. Такі слідчі повинні також мати свою спеціалізацію. Невизначеність цих питань призводить до малоефективної діяльності досудового розслідування, а інколи – і до ухилення членів організованих злочинних формувань від кримінальної відповідальності. У багатьох країнах, наприклад, США, Німеччині, Польщі, Румунії та інших державах, розслідуваннями діяльності організованих злочинних формувань, а також злочинів у економічній, банківській та фінансовій сферах, займаються спеціалізовані підрозділи правоохоронних органів.

Ключові слова: організована злочинність, протидія, суб'єкти протидії, нормативно-правове забезпечення.

Постановка проблеми. Організована злочинність являє собою найскладніше і найнебезпечніше антисуспільне явище, яке не обмежується державними кордонами. Нині вона несе реальну загрозу державі й суспільству, що проявляється у: вторгненні в політику, економіку, соціальну, безпекову, банківську, фінансово-кредитну, правоохоронну, приватизаційну, інвестиційну, природодобувну та інші життєво важливі сфери держави, створюючи в них тіньові злочинні схеми; встановленні контролю над митними органами; втручанні в розвиток ринкових відносин; блокуванні

ефективних процесів проведення реформ у державі; організації злочинної діяльності в таких напрямах, як: наркобізнес, проституція, азартні ігри, нелегальна торгівля зброєю, викрадення і контрабанда автотранспорту, незаконна міграція, торгівля людьми, трансплантація людських органів; зрощенні з міжнародною злочинністю, створенні міжнародних організованих транснаціональних злочинних організацій тощо.

Постановка завдання. Організована злочинність постійно вдосконалює свої форми і способи вчинення злочинної діяльності, тому протидія

їй є актуальною функцією держави та її правоохоронних органів, яка теж потребує постійного вдосконалення і покращення діяльності суб'єктів протидії організованій злочинності, більш ефективного використання інших державних органів, місцевого самоврядування та громадськості в протидії їй. Поглиблення кризової ситуації в управлінні державою та у правоохоронній сфері, водночас прагнення до євроінтеграції та адаптації вітчизняного законодавства до європейських стандартів протидії організованій злочинності, яка тісно пов'язана з корупцією, виводить на перший – пріоритетний – напрям діяльності держави [1, с. 5].

Виклад основного матеріалу дослідження. Сьогодні існуюча функціонально-організаційна структура суб'єктів протидії організованій злочинності немає можливості забезпечити належний рівень протидії організованій злочинності в Україні. Організована злочинність сьогодні є складним і багатовекторним явищем. Нині вона запустила свої «щупальця» в усі сфери державного і суспільного життя, характеризується зв'язками і проникненням в органи державної влади та інші державні органи, органи місцевого самоврядування, правоохоронні та судові органи, що дає можливість їй створювати різні злочинні схеми, які потребують багато зусиль із прийняття політичних, правових та інших заходів з виявлення та здійснення протидії їй. За таких обставин виникає необхідність удосконалення функціонально-організаційної структури суб'єктів протидії організованій злочинності з метою підвищення їх ефективності та зниження витрат на їх функціонування. Актуальність цього питання зумовлена також і тим, що організована злочинність посилює кризові явища в суспільстві, підриває міжнародний авторитет держави і перешкоджає розбудові правової, демократичної, соціальної держави.

Водночас слід зазначити, що сьогодні діюча система і структура суб'єктів протидії організованій злочинності є малоефективною. Тому назріло питання щодо вироблення і запровадження більш удосконаленої функціонально-організаційної структури суб'єктів протидії організованій злочинності.

Останнім часом в Україні на державному, відомчому і регіональному рівнях прийнято вживати такий термін, як «реформа», і набагато рідше – «удосконалення» чи «оптимізація». З огляду на це слід визначитись у змісті, сутності та значенні цих споріднених термінів відносно нашого дослідження.

Автори російської «Юридической энциклопедии» стверджують, що натепер реформи розглядаються як найбільш імовірна форма подальшого розвитку постіндустріальних суспільств [2; 3, с. 951]. Для України також актуальним є системне суспільне реформування з метою забезпечення подолання кризи та, як результат, підвищення якості життя більшості громадян нашої країни [4].

В юридичній енциклопедії визначається, що реформа (франц. *reformе*, від лат. *reformare* – перетворювати, поліпшувати) – процес кардинальних, часто тривалих за часом перетворень відповідних сторін суспільного життя, державно-правових інститутів, окремих структур тощо. Реформи, як правило, модернізують і змінюють форму та зміст відповідних суспільних відносин, не порушуючи при цьому їхніх принципових засад. Цим реформи відрізняються від революцій, у ході яких характер перетворень є швидкоплинним і руйнівним для певної системи. Успіх реформ значною мірою залежить від їх системності й наукової обґрунтованості. Це стосується всіх нововведень, у т. ч. в галузі держави і права [5, с. 303].

Щодо слова «вдосконалення», то в Академічному тлумачному словнику української мови (1970–1980) воно визначається так: 1. Дія за значенням удосконалити і удосконалитися ... Інститут (курси) вдосконалення кого-небудь, інститут (курси) для підвищення кваліфікації спеціалістів. 2. Зміна в чому-небудь у бік поліпшення; результат такої зміни... [6].

На жаль, у вітчизняній науковій літературі не міститься поняття, змісту й сутності слова «оптимізація». У Великому тлумачному словнику української мови визначається тільки термін «оптимальний» як такий, що найбільше відповідає певним умовам, вимогам [7, с. 732].

Оптимізацію ще визначають як: 1. Надання чому-небудь оптимальних, найбільш сприятливих властивостей, співвідношень. // Вибір найкращого (оптимального) варіанта з великої кількості можливих. // Покращення характеристик системи. // В економіці – визначення значень економічних показників, за яких досягається оптимум, тобто оптимальний, найкращий стан системи; найчастіше оптимуму відповідає досягнення найвищого результату за даних витрат ресурсів або досягнення заданого результату за мінімальних ресурсних витрат... 2. Визначення найбільшого або найменшого значення якої-небудь функції. 3. Процес визначення екстремуму функції за заданих обмежень [8].

Оптимізація визначається і як сукупність процесів, спрямованих на модернізацію та поліпшення існуючих механізмів досягнення бажаного результату. Оптимізацію можна застосовувати практично в будь-якій сфері діяльності. Піддати оптимізації можна будь-який процес [2, с. 15].

Таким чином, аналіз наведених термінів свідчить, що реформа передбачає в основному кардинальні зміни державно-правових інститутів, окремих структур тощо, а також зміну форми та змісту відповідних суспільних відносин, чого в нашому суспільстві та державі не відбувається відносно нашого напрямку дослідження. Тому, на наш погляд, не досить виправданими та обґрунтованими сьогодні є твердження щодо реформування протидії організованим злочинності. Події та зміни, які відбуваються в цьому напрямі останнім часом, доцільно розглядати як удосконалення чи оптимізацію такої діяльності.

З огляду на вищенаведені тлумачення термінів «удосконалення» й «оптимізація», на нашу думку, їх слід розглядати як слова-синоніми. Щодо предмета нашого дослідження удосконалення та оптимізацію протидії організованим злочинності слід розглядати як внесення змін до існуючих і прийняття нових нормативно-правових актів, вироблення державної політики в цьому напрямі, в тому числі й стосовно суб'єктів протидії організованим злочинності, їх функціональної та організаційної структури тощо, з метою наближення протидії організованим злочинності до вимог сьогодення.

На наш погляд, потребує також уточнення розуміння функціонально-організаційної структури.

Поняття «функція» в загальному розумінні слова означає обов'язок, призначення, коло діяльності, працю, виконання, діяльність і т. ін., що охоплюються термінами функціонування, здійснення. Використання поняття «функція» щодо управління характеризує його саме як діяльність, її різновиди та напрями. Система функцій, тобто сукупність окремих взаємопов'язаних і відносно самостійних видів функцій, виражає зміст управління [9, с. 25]. Слово «функція» містить різний зміст, залежно від сфери його використання. Але аналіз наукової юридичної літератури адміністративно-управлінського спрямування свідчить, що під функціями розуміються конкретні напрями діяльності тих чи інших суб'єктів. Тому слова «функція», «функціонування» ми розглядаємо як діяльність, пов'язану з виконанням певних функцій суб'єктами протидії організованим злочинності.

«Організаційний» охоплює собою що-небудь, пов'язане з особливостями будови предметів, їхньою структурою [7, с. 739]. А термін «структура» має два основні значення: 1) взаєморозміщення та взаємозв'язок складових частин цілого; будова; 2) устрій, організація чого-небудь [8]. Стосовно нашого дослідження під «структурою» варто розуміти побудову певної системи, яка складається із взаємозалежних елементів і компонентів.

Таким чином, можна зробити висновок, що під удосконаленням функціонально-організаційної структури суб'єктів протидії організованим злочинності слід розуміти зумовлене сучасним станом соціально-економічного розвитку суспільства та держави вдосконалення (оптимізацію) діяльності суб'єктів протидії організованим злочинності за рахунок покращення напрямів їхньої діяльності, побудови та налагодження взаємозв'язку між ними щодо виконання завдань з протидії організованим злочинності.

Серед можливих напрямів удосконалення функціонально-організаційної структури суб'єктів протидії організованим злочинності можна виділити два основні напрями: 1) удосконалення (конкретизація) завдань, функцій, компетенції і повноважень кожного із суб'єктів протидії організованим злочинності; 2) удосконалення (оптимізація) інституційної побудови суб'єктів протидії організованим злочинності.

Удосконалення функціональної структури суб'єктів протидії організованим злочинності, на наш погляд, є найбільш важливою передумовою переходу до більш ефективної протидії організованим злочинності в Україні.

У ст. 1 Рамкової Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти організованої злочинності визначається, що це групова діяльність трьох або більше осіб, яка характеризується ієрархічними зв'язками або особистими відносинами, котрі дають змогу їхнім ватажкам витягати прибуток або контролювати території і ринки, внутрішні та зовнішні, за допомогою насильства, залякування або корупції як для продовження злочинної діяльності, так і для проникнення в легальну економіку, зокрема шляхом:

а) незаконного обігу наркотичних або психотропних речовин і «відмивання» грошей, як вони визначені в Конвенції Організації Об'єднаних Націй про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів та психотропних речовин 1988 року;

б) торгівлі людьми, як вона визначена в Конвенції про боротьбу з торгівлею людьми

та з експлуатацією проституції третіми особами 1949 року;

с) підробки грошових знаків, як вона визначена в Міжнародній конвенції з боротьби з підробкою грошових знаків 1929 року;

д) незаконної торгівлі предметами культури або їх крадіжок, як вони визначені в Конвенції ЮНЕСКО про заходи, спрямовані на збереження та попередження незаконного ввозу, вивозу та передачі права власності на культурні цінності 1970 року і Конвенції Міжнародного інституту уніфікації приватного права про повернення викрадених або ж незаконно вивезених предметів культури 1995 року;

е) викрадення ядерного матеріалу, неправильного поводження з ним або погрози неправильного поводження з ним з метою завдання шкоди населенню, як вони визначені в Конвенції з фізичного захисту ядерного матеріалу 1980 року;

ф) терористичних актів;

г) незаконної торгівлі зброєю, вибуховими речовинами або вибуховими пристроями чи їх викрадення;

h) незаконної торгівлі автотранспортними засобами або їх викрадення;

і) підкупу посадових осіб державних органів [10].

Слід відзначити, що визначені Конвенцією основні напрями протидії організованій злочинності сьогодні не відповідають усьому спектру вчинення злочинів організованими злочинними формуваннями, зокрема в банківській, фінансовій, земельній, економічній, приватизаційній та інших сферах, встановлення монополій і незаконне використання природних ресурсів тощо.

З огляду на це доцільно визначити основні напрями вдосконалення функціональної структури суб'єктів протидії організованій злочинності на сучасному етапі, а саме:

1. Враховуючи, що протидія організованій злочинності здійснюється багатьма суб'єктами і зосередити таку діяльність у межах одного суб'єкта є неможливим, вважаємо за доцільне здійснити перерозподіл основних та другорядних завдань, функцій, компетенцій і повноважень між суб'єктами протидії організованій злочинності. Функції з протидії організованій злочинності настільки багаточисельні й багатовекторні, що потребують задіяння в цьому процесі багатьох суб'єктів державних, правоохоронних та безпекових органів. Забезпечити їх реалізацію силами одного органу неможливо. Зокрема, не може один суб'єкт здійснювати протидію, наприклад: транс-

національній організованій злочинності, організованій злочинності у сфері оборони і безпеки держави, економічній, банківській та в інших вищезазначених нами сферах. Безумовно, різновекторність діяльності організованої злочинності потребує й удосконалення функціональної структури суб'єктів протидії їй, зокрема таким чином, щоб забезпечити виконання завдань і функцій протидії організованій злочинності за всіма напрямками.

Для вирішення цієї проблеми завдання, функції, компетенцію і повноваження необхідно чітко розподілити в системі існуючих правоохоронних органів, виключаючи дублювання одних одними. До таких органів передусім слід віднести органи галузевої (функціональної) компетенції, а саме: Національну поліцію України, Службу безпеки України, Національне антикорупційне бюро України, органи прокуратури, Державне бюро розслідування. Водночас на рівні цих суб'єктів також виникає необхідність у внутрішньому перерозподілі завдань, функцій, компетенцій і повноважень протидії організованій злочинності, зокрема: 1) за сферами діяльності організованої злочинності (наприклад: економіка, банки, фінанси, приватизація, природні ресурси, торгівля зброєю, наркотиками, работоргівля, загальнокримінальний напрям та ін.); 2) за рівнями і масштабами діяльності: на територіальному, регіональному рівні; на міжрегіональному рівні; на міжнародному рівні. Адже жоден окремо взятий суб'єкт не може здійснювати протидію організованій злочинності на всіх рівнях одночасно.

Крім того, потребують удосконалення завдання, функції, компетенція і повноваження органів змішаної компетенції, котрі здійснюють протидію організованій злочинності в певній сфері під час виконання своїх основних функцій, а саме: фіскальні органи, органи Державної прикордонної служби України, органи державного фінансового контролю, органи й установи виконання покарань та слідчі ізолятори, розвідувальний орган Міністерства оборони України; Служба зовнішньої розвідки України, Національне агентство з питань запобігання корупції, Національна гвардія України та ін.

2. Звичайно, таке вдосконалення функціональної структури потребує підвищення ролі чіткої координації і злагодженої взаємодії. Але, враховуючи розгалуженість організаційної структури суб'єктів протидії організованій злочинності в Україні, що проявляється в розподілі функцій з виявлення, розслідування і кримінального

переслідування членів організованих злочинних формувань між різними інституціями, координаційна функція набуває особливого значення. Особливо важливим є забезпечення також і міжвідомчої координації та співпраці з органами державної влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, населенням тощо.

Очевидно, що одним із недоліків сьогодення в протидії організованій злочинності є низький рівень координації суб'єктів протидії організованій злочинності як між ними, так і з органами державної влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, населенням тощо. У зв'язку з цим вважається за доцільне створення самостійного міжвідомчого координаційного центру з протидії організованій злочинності.

3. У рамках удосконалення функціонально-організаційної структури суб'єктів протидії організованій злочинності вбачається за доцільне в слідчих підрозділах (органах), без яких протидія організованій злочинності неможлива, створити окремі структурні підрозділи (можливо, окремі слідчі) з розслідування злочинів, учинених організованими злочинними формуваннями. Окрім того, такі слідчі повинні мати свою спеціалізацію, зокрема: з розслідування злочинів у сфері економіки, в банківській і фінансовій сферах, у сфері природних ресурсів, приватизації, злочинів з використанням корупційних зв'язків тощо. Така діяльність потребує додаткових знань і умінь розслідування кримінальних проваджень за окремими напрямками. Невизначеність цих питань призводить до малоефективної діяльності досудового розслідування, а зазвичай і до ухилення членів організованих злочинних формувань від кримінальної відповідальності.

Слід відзначити, що в багатьох країнах, наприклад, США, Німеччині, Польщі, Румунії та інших державах, розслідуваннями діяльності організованих злочинних формувань, а також злочинів у економічній, банківській та фінансовій сферах займаються спеціалізовані підрозділи правоохоронних органів.

Значимим є те, що в окремих країнах взагалі створюють єдині органи з протидії корупції і боротьби проти економічних злочинів та організованої злочинності [11, с. 185]. На наш погляд, ураховуючи тісний зв'язок організованої злочинності з корупційними посадовими (службовими) особами, особливо у сфері економіки, банківській, фінансовій, природокористування та ін., такий підхід є цілком логічним і виправданим.

Відсутність спеціалізації в протидії організованої злочинності призводить до того, що працівники відповідних органів (підрозділів) не мають достатніх фахових знань та досвіду, оскільки змушені викривати і розслідувати всі прояви організованої злочинності. Переконані, що спеціалізація є однією з основних умов ефективної протидії організованій злочинності. Адже протидія організованої злочинності потребує комплексного підходу та спеціальних знань і навичок у найрізноманітніших галузях, у тому числі і юриспруденції.

Висновки. Підсумовуючи вищевикладене, слід зазначити, що вдосконалення функціонально-організаційної структури суб'єктів протидії організованій злочинності є одним із важливих завдань сьогодення в досліджуваному напрямі. Наявна нині функціонально-організаційна структура суб'єктів протидії організованій злочинності не дає змоги забезпечити належний рівень протидії організованій злочинності. Назріло питання щодо вироблення і запровадження більш досконалої функціонально-організаційної структури суб'єктів протидії організованій злочинності. Серед можливих напрямів удосконалення функціонально-організаційної структури суб'єктів протидії організованій злочинності виділено: 1) враховуючи, що протидія організованій злочинності здійснюється багатьма суб'єктами і зосередити таку діяльність у межах одного суб'єкта неможливо, доцільно здійснити перерозподіл основних та другорядних завдань, функцій, компетенцій і повноважень між суб'єктами протидії організованої злочинності; 2) потребує вдосконалення (оптимізації) інституційна побудова суб'єктів протидії організованій злочинності; 3) підвищення ролі координаційної діяльності та взаємодії; 4) у структурі суб'єктів протидії організованої злочинності або підрозділах досудового розслідування доцільно створити окремі структурні підрозділи (окремі слідчі) з розслідування злочинів, учинених організованими злочинними формуваннями. Такі слідчі повинні також мати свою спеціалізацію. Невизначеність цих питань призводить до малоефективної діяльності досудового розслідування, а інколи – і до ухилення членів організованих злочинних формувань від кримінальної відповідальності. У багатьох країнах, наприклад, США, Німеччині, Польщі, Румунії та інших державах, розслідуваннями діяльності організованих злочинних формувань, а також злочинів в економічній, банківській та фінансовій сферах займаються спеціалізовані підрозділи правоохоронних органів.

Слід відзначити, що такий підхід до удосконалення функціонально-організаційної структури суб'єктів протидії організованій злочинності підтримується 96% опитаних керівників територіальних органів і підрозділів, які перебували на курсі підвищення кваліфікації в Національній академії внутрішніх справ.

Список літератури:

1. Доценко О.С. Протидія організованій злочинності в Україні: адміністративно-правовий механізм : монографія. Київ : ФОП Кандиба Т.П., 2020. 460 с.
2. Кравченко С. Теоретичне розуміння реформ як форми суспільних змін. *Вісник Національної академії державного управління при Президенті України*. 2010. Вип. 2. С. 14–21. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadu_2010_2_4
3. Юридическая энциклопедия / отв. ред. Б.Н. Топорнин. Москва : Юристъ, 2001. 1272 с.
4. Соціальне управління : довідник / В.Л. Василенко (кер. авт. колек.) та ін. ; упоряд. В.О. Тихонович та ін. Київ : Політвидав. України, 1986. 415 с.
5. Юридична енциклопедія : у 6 т. / НАН України, Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, Вид-во «Українська енциклопедія» ім. М.П. Бажана. Київ : «Укр. Енцикл», 2003. Т. 5: П–С. 736 с.
6. Словник української мови. Академічний тлумачний словник (1970-1980): в 11 т. 1979. Т. 10. С. 397. URL: <http://sum.in.ua/p/10/397/2>
7. Словник української мови / за ред. Л.К. Артем'єва, О. А. Дітель ; Вчена рада Інституту мовознавства ім. О.О. Потебні АН УРСР. Київ : Наукова думка, 1974. Т. 5. 840 с.
8. Словник: портал української мови та культури. Оптимізація. URL: <https://slovnuk.ua/>
9. Коваленко В.В. Основи державного управління : монографія. Харків : ТД «Золота миля», 2009. 320 с.
10. Рамкова Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти організованої злочинності : Міжнародний документ від 21 лип. 1997 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_786
11. Теличкін І.О. Протидія корупції в органах внутрішніх справ України: використання передового зарубіжного досвіду. *Публічне право*. 2013. № 2. С. 182–188.

Dotsenko O.S. MAIN DIRECTIONS OF IMPROVEMENT OF REGULATORY AND LEGAL SUPPORT OF FUNCTIONAL ORGANIZATIONAL STRUCTURE OF SUBJECTS AGAINST ORGANIZATION ORGANS

In the article, taking into account the identified trends in criminogenic phenomena and processes, developed areas for improving the functional and organizational structure of the subjects of combating organized crime: redistribution of tasks, functions, competencies and powers between the subjects of combating organized crime; improvement (optimization) of institutional building of subjects of counteraction to organized crime; increasing the role of coordination and coordinated interaction; to create separate structural subdivisions (separate investigators) in pre-trial investigation units to investigate crimes committed by organized criminal groups. The author reveals that improving the functional and organizational structure of the subjects of combating organized crime is one of the important tasks of today in the studied direction. The current functional and organizational structure of the subjects of combating organized crime does not allow to ensure an adequate level of counteraction to organized crime. The issue of developing and implementing a better functional and organizational structure of the subjects of combating organized crime is ripe. Among the possible areas of improvement of the functional and organizational structure of the subjects of combating organized crime are: 1) given that the fight against organized crime is carried out by many entities and to concentrate such activities within one entity is impossible, competencies and powers between the subjects of combating organized crime; 2) the institutional building of the subjects of combating organized crime needs to be improved (optimized); 3) increasing the role of coordination and interaction; 4) in the structure of the subjects of counteraction to organized crime or pre-trial investigation units, it is expedient to create separate structural subdivisions (separate investigators) for the investigation of crimes committed by organized criminal groups. Such investigators must also have their own specialization. The uncertainty of these issues leads to ineffective pre-trial investigation, and sometimes to the evasion of criminal liability by members of organized criminal groups. In many countries, such as the United States, Germany, Poland, Romania, and other countries, specialized law enforcement agencies investigate the activities of organized crime groups, as well as crimes in the economic, banking, and financial spheres.

Key words: *organized crime, counteraction, subjects of counteraction, normative-legal support.*